

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 5.

V Ljubljani, 15. marcija 1900. Leto XVII.

Obseg: Trut pri prasičih. — Sirišče. — Kako se uničuje grozda plesnoba (oidium Tuckeri). — Krmljenje čebel. (Konec.) — Enketa za vinstvo v Novem Mestu. (Konec.) — Pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

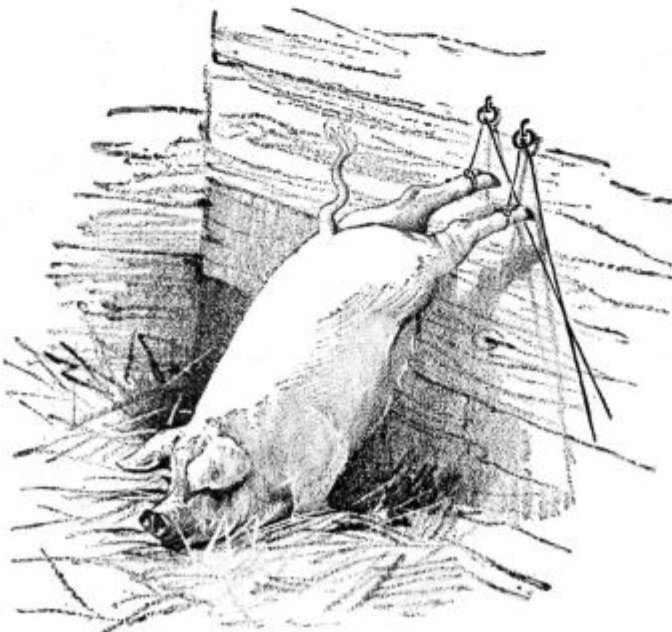
Trut pri prasičih.

Pri oslabljenih živalih, ki so skotile, in pri težavnih porodih, če se je svinja zelo napenjala, se večkrat pripeti, da se maternica preobrne in se pokaže s svojo notranjo stranjo zunaj života; ona takorekoč vun uide. To imenujemo trut.

Trut je pri svinji jako neprijeten, ker se žival vdevanju izstoplega dela maternice z vso silo brani, vrhu tega si pa tudi lahko poškoduje maternico, ker nemirno semtertje dirja, vsled česar se ta vname in svinja lahko pogine. Trut je torej treba kar najhitreje popraviti.

Najbolje se to naredi, če na obe zadnji nogi privežemo vrv, kakor kaže podoba 24., ter svinjo v zadnjem delu dvignemo. Na ta način se dá trut navadno prav hitro popraviti. Predno se pa to zvrši, je treba preobrnjeno maternico prav dobro izprati z mlačno galunovo vodo, ki se dobi, če se 3 litrom vode primeša 30 gramov galuna. Ko je delo dovršeno, je v nožnico viliti še kaka 2 litra mlačne

galunove vode. To je najpriprostejši način zdraviti trut pri svinjah.



Podoba 24.

Sirišče.

Da iz mleka izločimo sirnino, rabimo sirišče. Sirišče se dela iz želodcev takih telet, ki so bila le nekaj tednov stara in niso še drugega vživela kakor mleko. O bistvu tiste sestavine sirišča, oziroma telečjega želodca, ki naredi, da mleko zakrknje in se izloči sirnina, niso niti učenjaki sami še popolnoma na jasnem.

Švicarski sirarji še vedno smatrajo sirišče, iz telečjih želodcev doma pravilno narejeno, za najboljše in je tudi skoraj izključno rabijo. Preskušnje na raznih mlekarskih šolah in preskušališčih so pa pokazale, da so prav tako dobri razni umetni izdelki, kakor siriščni tekoči izvleček, siriščni prašek itd. Vse te izdelke lahko kupimo ter so pri nas že udomačeni, zato ne bomo o njih podrobno pisali in isto tako ne bomo navajali, kako se doma dela si-

rišče iz telečjih želodcev, ker tako naprej vemo, da bi se takega navoda nihče natančno ne držal. Če se pa sirišče ne dela popolnoma natančno po predpisih, je pa slabše kakor katerokoli kupljeno, umetno.

Ker se torej tudi z umetno prirejenim tekočim ali suhim siriščem ravno tako lahko dela dober sir, jemljimo tega, a dobro opazujemo njegov učinek med zasirjenjem, da ga vemo pravilno rabiti. Navodila o porabi takega sirišča so sicer na steklenkah ali zavojih natisnjena, vendar bo dober sirar tudi sam skušal, da spozna za svoje razmere pravi učinek glede množine in pa časa, ki se potrebuje za zasirjenje.

Opozarjati nam je na to posebnost kupljenih ali umetnih sirišč, da mleko počasneje zasirijo kakor naravno sirišče, ker ima zadnje v pridejani siratki več kisline, kar je pri izdelavanju švicarskega sira važno, kajti če hočemo imeti velike luknje, moramo tudi godenje pospešiti. Da to dosežemo z umetnim siriščem, mu moramo pridejati nekoliko kisave, še malo kisle, ali pa starejše, kiselkaste siratke.

Dobro sirišče naj bo krepko ter vinskokislega okusa. Če sirimo sveže, trpežno mleko, tedaj sme sirišče imeti več kisline, kajti postano mleko se že samo na sebi nagiblje k temu, da se skisa. Preveč kislo sirišče, ali če se mu doda preveč močne kisave, mleko prehitro zasiri in sir se prehitro godi, kar sicer naredi velike luknje, a se ne dobi fino testo finega okusa. Preslabotno in sladko sirišče ima pa premalo moči za zasirjenje in godenje, vzeti se ga mora več in sir se med delom premalo suši in pozneje ne dela lukenj. Slabotno pa kislo sirišče močno vpliva na godenje, in sir dobi preveč lukenj.

Umetno sirišče, ki je kot suh prašek boljše kakor tekoč izvleček, se raztopi v vodi, kateri se doda nekoliko kisave ali kisle siratke, in se potem tako rabi za sirjenje. V novejšem času dodajajo tudi sirišču tiste umetno vzgojene glive, ki povzročijo ono žlahtno godenje sira, ki se nahaja pri finem švicarskem, emdolskem siru.

Kako se uničuje grozdna plesnoba (oidium Tuckeri).

Spisal R. D.

Lansko leto se je po vseh vinorodnih deželah evropskih v precejšni meri pokazala huda trtna bolezen grozdna plesnoba, katero povzroča glivica „oidium Tuckeri“. Po njej so bile zelo prizadete tudi slovenske vinorodne dežele, kakor Vipava, Dolenjsko, Štajersko, Istra, Goriška. V „Kmetovalcu“ in tudi v drugih slovenskih strokovnih in nestrokovnih časnikih so se slovenski vinogradniki pogosto opozarjali, da se je treba tej bolezni resno postaviti po robu. Ker pa naši vinogradniki, kakor se vidi, to opozarjanje niso smatrali za tako resno kakor bi bilo treba, in tudi marsikak vinogradnik, ki je sicer svoje trte res skušal braniti proti tej hudi bolezni, tega ni storil pravilno, hočem vinogradnike še enkrat opozoriti na to bolezen ter jim povedati, kaj in kako naj proti njej ukrenejo, da se je ubranijo.

Ne morem dovolj poudarjati, da grozdna plesnoba ne uničuje samo grozdje, kakor si marsikdo misli, marveč more tudi trte popolnoma uničiti, če nastopi v veliki meri; in to je, žal, pri nas že storila. V dokaz temu naj navedem le to, da v Italiji, ki med vsemi evropskimi vinorodnimi deželami največ vina prideluje, v letih, ko je ta bolezen tam močno razsajala in proti njej še niso poznali pravega pripomočka — žveplanja, v več krajih vina niti za domačo potrebo niso pridelali. Pa kako naj bi ga bili tudi pridelali, ko so

jim trte v malo letih tako začele pojemati v rasti, da niso skoraj čisto nič odgnale in da so se jim še tiste kratke in slabotne mladice, katere so nastavile, pozimi posušile.

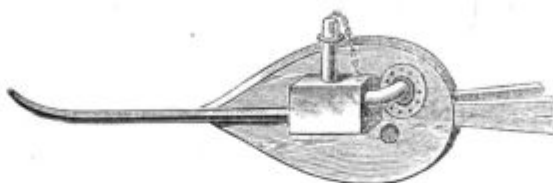
Kar pa je bilo mogoče v Italiji in tudi na Goriškem, v okolici Trsta i. t. d., je mogoče sedaj tudi pri nas, ko se je ta bolezen tako razširila tudi po Dolenjskem, Štajerskem i. t. d., ako se jej vsi vinogradniki brez izjeme ne postavijo po robu. In



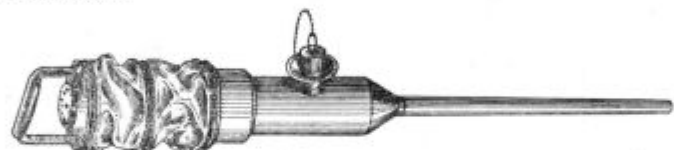
Podoba 26.



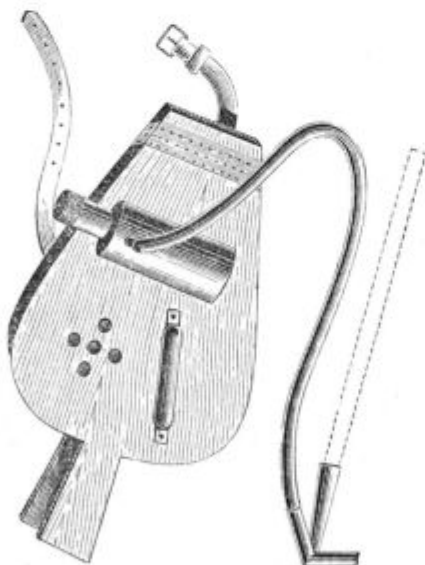
Podoba 25.



Podoba 27.



Podoba 28.



Podoba 29.



Podoba 30.

kakšna velikanska škoda bi bila, ako bi nam grozdna plesnoba uničila nove, cepljene vinograde. Le pomisliti je treba, koliko dandanes stane oral ali hektar cepljenega vinograda, predno prične roditi. V skalovitih krajih pride oral na 2000 do 2400 kron, in vinograd, zasajen s takimi stroški, naj par let po zasaditvi zopet ugonobi grozdna plesnoba? — Če bi se temu ne branili, bi bilo pač zelo nespametno. Ne brani se pa tisti vinogradnik, ki ne žvepla pravilno svojih trt, ki so že prejšnje leto bile napadene po grozdni plesnobi, in naj je bilo to v še tako majhni meri. Čakati in žveplanje odlašati, dokler se na grozdju ne pokaže plesnoba, bi bilo popolnoma napačno, kajti tako pozno žveplanje utegne biti tudi prepozno ter bi prav malo ali celo nič ne koristilo grozdju, še manj pa ohranilo zdrav les.

Posebno potrebno pa je, da se z žveplanjem pravočasno prične v tistih vinogradih, v katerih je mlad les, v katerem so mladike vsled zimskega micelija lanske plesnobe marogaste, šaraste, kar se pri obrezovanju trt prav lahko vidi.

Pravi čas za prvo žveplanje je tedaj, kadar trte toliko odženejo, da so jim poganjki 6 do 8 cm dolgi in ko se na njih zarod že dobro vidi. Ravno v istem času se morajo požveplati tudi še prav mlade cepljenke, ki še nič ne rodé. Take mlade cepljenke se morajo posebno pozorno požveplati, kajti ravno takim trtam grozdna plesnoba mladi les lahko najbolj oškoduje, tako da v rasti zelo zastanejo.

Vsako žveplanje se mora izvršiti takrat, ko so trte popolnoma suhe, torej ne mokre od rose ali dežja. Ako so trte mokre, žveplanje ne izda nič, in večje neumnosti pri žveplanju ni mogoče storiti, kakor bi bila ta, če bi trte najprej z vodo poškropili in koj na to požveplali, kakor se je baje lansko leto priporočalo nekje na Štajerskem ter se tudi tako delalo. Kakor žveplanje na mokre trte nič ne hasni, ne hasni tudi nič, če po izvršenem žveplanju kmalu dežuje. Če dežuje že v 48 urah po žveplanju, je treba po dežju, kadar se trte osuše, zopet požveplati. Žvepla se lahko od jutra pa do večera, in čim bolj med žveplanjem solnce pripeka, tem več izda. Za prvo žveplanje se ne priporočajo mehi, kajti poganjki so še čisto majhni in meh razprši dosti preveč žvepla brez hasni v zrak, oziroma na zemljo. Za prvo žveplanje z večjo koristijo rabijo žveplalne bakle ali žveplalne pušice (pod. 25.), s katerimi se toliko žvepla potreše na poganjke, da so vidno čez in čez rumeni, toda ne da bi morda žveplo na njih kar za kak milimeter na debelo ležalo. Taka pušica stane kvečjemu 60 h. Brez čopa je pušica tudi dobra. Žveplo, ki se rabi za žveplanje trt, mora biti kar najbolj mogoče fino zmleto. Tako žveplo priskrbi svojim udom c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Drugič je treba trte takrat žveplati, kadar so ravno na tem, da pričnejo cveteti, in tretjič koj, ko je trta odcvetela. Pozneje je treba vedno z mehom hoditi po vinogradu ter vsak grozd koj požveplati, če se na njem kaže kaj plesnobe. Mehov za žveplanje imamo dandanes mnogo in najrazličnejših sestav. Nekteri mehi se ne priporočajo, drugi so pa zelo dobri. Ne priporočajo se gotovo vsi tisti mehi, katerih sestava je taka, da se morajo z obema rokama goniti (podoba 26. in 27.)

Velika napaka vseh mehov take in enake sestave je namreč ta, da človeka, ki dolgo časa z njimi dela, zelo utrudijo. Utrudijo ga pa zato, ker mora meh goniti z obema rokama ter tudi držati v potrebnem ravnotežju. Poslednje je pa tem težavneje, čim več žvepla

je v mehu. Človeka, ki žvepla s takim mehom dolgo časa, začno roke za pestmi tako boleti, da ne more več naprej delati. — Neprimerno boljši so mehi take sestave, ki se le z eno roko gonijo, in sicer prav na lahko, z drugo se pa v ravnotežju drže in vodijo. Taki mehovi so navadno valjasti, okrogli (pod. 28.); z njimi se dela z največjo lahkobo in prav izvrstno. Pri g. A. Küsslu, kleparju v Novem Mestu, stane tak meh le 3 K 20 h. Zaklopnice te sestave so tako umeščene, da ne pride prav nič žvepla v meh. Ta meh se priporoča posebno za žveplanje visokih trt, kakor kraških plant, isterskih latnikov, dolenskih brajd. Imamo pa tudi žveplalne mehove take sestave, da jih ni treba nositi v rokah, ampak na životu privezane, ali pa na hrbtu. Tak meh starejše sestave nam kaže podoba 29. (Neslerjev meh). Ta meh nosi žveplač privezan pod desno pazduho; goni ga z desnico, vodi pa z levico.

Delo tega meha je dobro, toda cena mu je visoka — 16 K stane — kolikor ne bode hotel izdati vsak vinogradnik za žveplalni meh. Najmanjšim vinogradnikom priporočam torej meh, ktere ga kaže podoba 28., večjim pa Dolenčevega, ki ga kaže podoba 30. Ta meh se igraje goni, razpršuje prav dobro in stane pri g. A. Küsslu v Novem Mestu le 7 kron. Kakor podoba sama kaže, nosi žveplalec ta meh na trebuhu privezan; goni ga z desnico, vodi pa z levico. Tudi pri tej sestavi ne pride v meh nič žvepla in se torej zaklopnice ne morejo zaprašiti.

Krmljenje čebel.

Spisal T. Š.

(Konec.)

II.

Ob času dobre, izdatne paše čebele krmiti ni koristno, temveč še skoraj škodljivo. One v takem slučaju itak mnogo več medu donašajo kakor ga potrebujejo za sprotno hrano. Z nakladanjem medu se krči prostor za zalego; s krmljenjem pa bi se pomagalo, prostor za zalego še bolj zmanjševati. Pristavljam, da čebela svojo zalogo medu v prvi vrsti naklada le v čebelne celice, šele ko teh primankuje, tudi trotove napolnjuje.

Neomenjeno ne smem pustiti jesensko krmljenje ali „pitanje“ čebel, čeravno sedaj na pomlad ni na mestu.

Ako čebele še na zadnji ajdovi paši niso toliko medu nabrale, da bi jim bilo mogoče z njim čez zimo preživiti se, je treba, da čebelar pomankanju odpomore in čebelam položi primerno množino živeža, da jih s tem „opita“.

Za to je najprikladnejši med v satju, ki se v zadostni množini vloži v panj pokonci stoječ do čebelnega dela — satovja. Ker pa v takih časih, omenjenega medu skoraj ni dobiti ali je pa zelo drag, se čebele opitajo z navadnim precejenim ali z iztisnjenim medom brez dodatka vode, ali pa s sladkorjem, pripravljenim po načinu, ki je naveden pri špekulativnem krmljenju. Vender pa naj se sladkorjevi krmi, ki naj bode čebelam za hrano skozi zimo, pridene na 2 litra tekočine, predno se kuha, primeroma za obilo pol lešnika čistega, v prah zdrobljenega vinskega kamna. Ta naredi, da vodeni sladkor ktere ga čebele nalože v celice, ne postane pretrd in presuh, da ga živalca laže vživa.

S tako sladkorno tekočino skrmljeni ali opitani čebelni polki zelo dobro prezimijo, mnogo bolje kakor

pa, če imajo smrekov ali posebno jelkov med za zimsko hrano.

Jesensko pitanje se mora zadnji čas izvršiti do srede meseca oktobra, dokler je še bolj gorko in je čebelam mogoče, krmo v satju še zalepiti; v hladnejšem jesenskem času tega dela ne morejo izvršiti. Nezalepljena hrana se čez zimo lahko pokvari, skisa, kar bi povzročilo drisko in z njo navadno spojeni pogin polka.

Krma se poklada na večer v večjih množinah, in sicer: medu po $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ kilograma, sladkorne vode pa $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ kilograma, kakor je panj manj ali bolj obljuden, močan. To se vrši zaporedoma vsak večer, dokler niso čebele z zadostno množino zimske hrane preskrbljene. Medu v satju se da naenkrat, to je v enem večeru, vsa potrebna množina.

Srednje močen čebelni polk potrebuje v navadnem kranjskem panju čez zimo, namreč od 1. oktobra do konca marcija, to je skozi 6 mesecev, $4\frac{1}{2}$ do 5 kilogramov medu iz ajdovega cveta, ali ravno toliko sladkorja. Smrekovega ali jelkovega medu pa potrebuje primerno več, ker imata ti dve vrsti medu manj redilnih snovi v sebi in sta za prezimovanje čebel sploh slabi.

Mnogokrat nastanejo v času, ko imajo čebele že mnogo zalege, v mesecih marciju in aprilu, celo še v maju nazimki, in sneg pokrije vso okolico. Čebele tudi take dni izletavajo, siljene zaradi pomanjkanja vode za krmljenje zalege; posebno ako izza oblakov posije solnce, se kar trumoma usipljejo iz panjev, da donšajo potrebno vodo. Pri tem opravilu pa jih navadno veliko v snegu pogine, na škodo nadaljnjemu in hitrejšemu razvitku polka za rojenje, oziroma za nabiranje medu.

Ne more se reči, da bi bilo kako sredstvo za tak slučaj tako popolno, da bi se z njim povsem odpomoglo pogubljevanju čebel, mnogo se pa vender-le da doseči.

Ako pade v omenjenih slučajih le malo snega in se lahko sodi, da ga solčni žarki raztope že v kratkem času, v nekterih urah, ni še tolika nevarnost za čebele. Drugače je, ako sneg leži ves dan ali še celo po več dni in si v tolikem času čebele nikakor brez škode potrebne vode donesti ne morejo. V tem slučaju mora čebelar sam priti na pomoč; on mora čebele napajati.

Dobro je, ako se letalniki pri panjih na rahlo namečejo s snegom, ker toplota, iz panja skozi letalnik odhajajoča, sneg topi, in čebele dobe na ta način nekoliko vode. Da bi se čebele vsled tega zadušile se ni bati, ker toplota iz panja sneg v nekterih minutah v toliko raztopi, da ima vnanji zrak skozi letalnik zadosti pristopa v notranjost. Ako se poleg povedanega še v vsak panj v plitvi posodici (koritcu) od zadaj potisne vsaj $\frac{1}{10}$ ali $\frac{1}{8}$ litra vode, v kateri je 1 ali 2 odstotka sladkorja raztopljenega, je čebelar za en dan pomagal čebelam in jih mnogo ubranil pogina.

Enketa za vinstvo v Novem Mestu.

(Konec.)

Zadnje, t. j. 8. vprašanje se je glasilo: Kakšni uspehi so se dosegli s porabo umetnih gnojil v vinogradih?

O tem vprašanju je poročal g. Aleksander Wutscher, enolog in veleposestnik v Brezovici pri St. Jerneju na Dolenjskem.

Poročevalec je poudarjal, da tudi trta, kakor vse druge rastline, za svoj razvoj najbolj potrebuje kalija, dušika in fosforove kisline. Te snovi srkajo korenine

iz zemlje, ter je toraj treba skrbeti, da se teh snovi toliko spravi v zemljo, da rastlina ne čuti pomanjkanja; nadomestiti jih moremo le z gnojili. Poleg tega pa, da damo trti primerno množino hranilnih snovi, moramo skrbeti tudi za to, da zemljo tudi primerno zrahljamo, ker se korenine le tedaj krepko razvijajo, če imajo dovolj zraka; in če se korenine krepko razvijajo, raste krepko tudi vsa rastlina.

Pri gnojenju s samim umetnim gnojem se zemlja le zagnoji, nikakor pa se ne zrahlja. Drugače pa je s hlevskim gnojem; ta zemljo zagnoji in jo tudi zrahlja. To je velika prednost, katero ima hlevski gnoj. Druga njegova prednost je pa tudi ta, da vpliva dobro gnojilno, naj se podkoplje jeseni ali spomladi, in tretjič se s hlevskim gnojem dajo rastlinam hkrati vse redilne snovi, ki jih rastlina zahteva.

Ker se pa hlevskega gnoja ravno sedaj prav veliko potrebuje, pa ga ponekod za drag denar ni mogoče dobiti v zadostni množini, mora seveda vsakdo, ki hoče svoj vinograd obdržati v dobrem, rodnem stanu, rabiti tudi umetna gnojila, kajti ta imajo v sebi iste snovi kakor hlevski gnoj, z razločkom pa, da imajo v umetna gnojila navadno po eno hranilno snov v sebi; tako na pr. ima kajnit samo kalij, čilski soliter samo dušik in Tomasova žlindra samo fosforovo kislino, dočim ima hlevski gnoj vse tri snovi v sebi.

Kjer je torej pomankanje hlevskega gnoja in so kraji, v katerih se rabi umetni gnoj, blizu železnice, je pri sedanjih razmerah neobhodno potrebno, da sezamo po umetnih gnojilih ter s temi v zemlji primankujoče redilne snovi nadomestimo. V krajih pa, ki so od glavne železnice zelo oddaljeni, so taka gnojila še predraga, ker stane prevažanje, posebno po železnici, prav veliko. V takem slučaju se bolj izplača, če se kupujejo jako močna gnojila, t. j. taka, ki imajo v sebi veliko odstotkov redilnih snovi, kajti prevažanje se zaračuna po teži, naj bo gnoj močen ali slab; na dobičku je le naročnik, ker močen gnoj mnogo več izda.

Vsak pa naj si predstavlja, da je prvi in glavni gnoj — hlevski gnoj. Umetna gnojila naj služijo le kot nadomestilo one množine hranilnih snovi, ktere zemlja s porabo gnoja manj dobi.

Ako hočemo imeti od ktere gasibodi gnojila gotov uspeh, moramo z njim pravilno ravnati, in da trta uspešno raste, ji moramo dati več redilnih snovi kakor jih vsako leto izsrka iz zemlje. Da se to doseže, je treba tudi pri trtah uvesti nekako kolobarjenje.

Na Nemškem je vpeljan dveleten in celo enoleten kolobar; pri nas pa je v navadi tri- in celo šestleten kolobar, ker pri nas pridelki nimajo one cene kakor na Nemškem. — Poročevalec je omenil, da je pri gnojitvi svojih novih vinogradov vpeljal naslednji kolobar: Pri rigolanju in sajenju ameriških trt in cepljenk se pognoji ves vinograd s hlevskim gnojem, in sicer z 20—30 voz na oral; do 5. leta, t. j. dokler se vse trte ne režejo na napnenec (šperon), se nič več ne gnoji. Ako je na dotični parceli rastla detelja pred rigolanjem, potem se dotični vinograd pognoji pri grobanju na zeleno cepljenih trt. Ta je najlažji in najcenejši način gnojenja. Gledati je treba na to, da cepljena trta potrebuje prav mnogo hranila v prvih letih svoje rasti.

Nato sledi šestleten kolobar; gnoj se podkoplje že jeseni in posebej se še potrosi z mavcem (5—6 kg na trto in za šest let). Vsak del vinograda, ki se tako pognoji vsakih 6 let z 20—30 vozmi hlevskega gnoja, se pognoji še posebej vsaka tri leta z umetnim gnojem,

in sicer tako, da pride na vsakih 1000 trt ali, če so sajene po 1 m v kvadratu, na vsakih 1000 m:

a) 72 kg žveplenokislega amonijaka; stane 20.30 K	
b) 60 „ bukovega pepela; „ 1.20 „	
c) 20 „ kostne moke; „ 2.30 „	

skup 152 kg 23.80 K
torej na oral ad a) 290 kg; ad b) 240 kg in ad c) 80 kg
kar stane 95.22 K ali 47 gld. 61 kr. — Umetni gnoj se podkoplje spomladi.

Torej se vinograd zagnoji pravzaprav vsako tretje leto. — 2 kravi dasta dovolj gnoja za 6 oralov pri 6letnem kolobarjenju. Poročevalec je še pripomnil, da je bolje rabiti žveplenokisli amonijak kakor čilski soliter, ker prvega moča ne izpere tako hitro kakor poslednjega; tudi se žveplenokisli amonijak lahko podkoplje že jeseni z drugimi gnojili vred, dočim se čilski soliter sme podkopati le pozno spomladi. Poročevalec je priporočal porabo umetnih gnojil v vinogradih, pa le pomešane s hlevskim gnojem.

Poročilo se je z odobravanjem vzelo na znanje. Ker poročevalec ni stavil nikakega predloga, je stavil vinarski potovalni učitelj g. Gombač nastopni nasvet: Z ozirom na to, da nabava hlevskega gnoja mnogo stane, da ga mnogokrat celo za drag denar ni mogoče dobiti in ker se mora ameriškim trtam močno gnojiti, ako se hočejo ohraniti v dobri rodovitnosti, in ker je mogoče hlevski gnoj nadomestiti najceneje z umetnim gnojem in tudi s šotnim drobom, se deželni odbor kranjski naprosi, naj odredi, da se bodo v državnih in deželnih nasadih od prihodnjega leta naprej delali pravilni praktični poskusi z umetnimi gnojili, ktere imata voditi tehnični voditelj in deželni potovalni učitelj in sicer skozi 5 let. — Deželni odbor naj naprosi kranjsko kmetijsko družbo, naj prepusti za take poskuse potrebni umetni gnoj brezplačno.

Tako se je končala ta prva enketa, v kateri se je, kakor kažejo posamezna poročila, mnogo zanimivega razpravljalo. Ker so navzočniki uvideli, da utegnejo take enkete in posvetovanja med strokovnjaki in veščaki obroditi dober sad, ki imajo torej biti revnemu vinogradniku dober kažipot, se je sklenilo, da se bodo vršila taka posvetovanja vsako leto, ali tudi 2krat v letu, in vsakokrat kje drugje. Kot prihodnji zborovalni kraj se je določil Mokronog. Kdaj se bo vršilo prihodnje posvetovanje, se pravočasno objavi.

Pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski.

Spisal Anton Arrigler.

Mislím, da bodo nekteri očrtki o pogozdovanju Krasa zanimali vsakogar, komur je do kulturnega in gmotnega napredka naše domovine. Niti v nemščini ne beremo natančnejših strokovnjaških spisov o tem veličnem delovanju gozdarske stroke, razen znamenitega novejšega dela „Die Karstaufforstung in Krain 1898“, ktero je spisal velezaslužni in v gozdarstvu obče priznani strokovnjak gospod c. kr. višji gozdarski svetnik in deželno-gozdni nadzornik i. t. d. W. Goll v proslavo 50letnega vladanja Njegovega Velicanstva Franca Jožefa I.*); v slovenščini pa razen kratkih beležek v tem ali onem listu zdaj še nimamo nič podrobnejšega. Naravno je, da se zavzemajo za ta predel gozdarstva stanovniki sami, prijetno in koristno je, da se z njim

*) Na to delo se tudi naslanja predstoječa razprava.

natančneje seznanijo tudi vsi prijatelji gozdov in gošpodarni lastniki gozdnih zemljišč, zlasti če bivajo na Krasu. In tem poslednjim so v prvi vrsti namenjene te vrste.

Mimogrede bodi omenjeno, da je v nemščino sprejeta beseda „Karst“ nastala iz slovenske Kras, ki je tudi podstavno deblo pridevnikoma kršen, krševit (kamenit, skalnat.) —

1.) Kaj je Kras, kako je nastal in kako daleč se razteza.

V širjem in dandanes vednostnem pomenu je Kras svet, ki je glede razmer vodâ in tal podoben kranjskemu Krasu, samo da imenujemo mi to besedo v ožjem pomenu opustošenih, nerabnih pašenj. Vednostni pojem se nič ne ozira na slučajno gospodarsko porabo takega sveta. Prvi pogled na pusti, kameniti Kras napravi na človeka vtisk, kakor bi ga bil Bog ustvaril samo zato, da zakotuje zemeljski prostor, a pogledati je treba bliže, in pokaže se, da je ta svet eminentno gozdoven svet, to se pravi v svoji kakovosti pripraven za najlepše gozde. Tudi ni prav nič dvomiti, da so se po sedanjem Krasu raztezali gosti in lepi gozdi, ktere so uničili le zunanji vplivi. Za ljudskega preseljevanja in tudi pozneje so zažigali miroviti prebivalci po gozdnih roboh iz strahu pred divjimi sovražniki in zverinami velikanske dele bujnih pragozdov, po drugih krajih je neizmerno in negospodarsko izsekavanje zatrlo vse kali pagozdov. V obče se trdi, da stoje slavne Benetke na koléh iz kraškega lesa na Kranjskem in v Istri. Do tega izsekavanja pa je naše davne prednike privedel poleg mnogokratnih gmotnih stisk tudi namen, razširiti pašnike za drobnico, ki so jo nekoč v vse večjem številu gojili kakor jo goje sedaj.

Severozahodna meja kraškega sveta v obče je tržaški morski zaliv, Monfalkonska in Gradiška ravnina in se vleče skozi Soško dolino čez Gorico, Kanal in Tolmin. Črta ki spaja Kranj, Ljubljano, Rateče in Krško, Samobor, Sisek in Jasenovac, tvori severno mejo. Na vzhodni meji leže balkanske dežele do grškega vzhodnega obrežja. Južno in zahodno mejo dela morje z mnogimi otoki. Krasu prištevamo tudi Grško, Albanijo, Črnogoro, Dalmacijo, velik del Reke in Hrvatske, Kranjske, Istre in ozemlje pristanišča Trsta.

Kranjski Kras mejé zgoraj omenjena črta iz Kobarida čez Ljubljano v Samobor, odtod obrežje ob Kolpi in Cabranki do Osilnice, Idrijski in Trnovski gozd do Mošniškega gorovja. Izdaten del kranjskega Krasa leži v političnem okraju postojenskem, in sicer je zlasti svet med Hrušico in kranjskim Snežnikom do primorske meje najbolj opustošen in potreben korenite pogozditve. Njegova površina znaša 29.456 ha torej več kakor vsa površina gozdov, ki merijo v političnem okraju postojenskem 23.008 ha.

2.) Napredek pogozdovanja kranjskega Krasa.

Prve poskušnje pogozdovanja kranjskega Krasa so se izvršile leta 1871., to je v dobi, ko se je ustanovilo državno gozdno nadzorstvo. S to napravo je bilo ustanovljeno prvo mesto deželno-gozdnega nadzornika. Temu je bil izročen tudi posel pogozdovanja Krasa na Kranjskem. V dobi od 1872. do vštetega 1875. l. je bilo v postojenskem polit. okraju, in sicer v Postojni, v Senožečah, v Št. Petru in v Bujah napravljenih več gozdnih drevesnic za vzgojo sadik, ktere so bile namenjene za pogozdovanje Krasa. Za vzdrževanje teh drevesnic in izplačane podpore in darila

za pričetek pogozdovanja na Krasu se je izdala skupna vsota 6061 gld. 39 kr. Te drevesnice so se pa vsled njih začasnih naprav kmalu opustile, ker se je v tem času napravil velik gozdni vrt pod Rožnikom in potem v Gradišču pri Ljubljani, ki je od leta 1876. naprej vzgajal zadostno število sadik za kraško pogozdovanje.

Ker se je po izkušnjah dognalo, da je napredek in uspeh pogozdovanja, katero so izvrševale občine same s podeljenimi jim nagradami, zelo majhen, se je pričelo leta 1876 pogozdovati s črnim borom pod vodstvom državnih gozdarskih strokovnjakov, in sicer na dveh popolnoma opustošenih kraških pašnikih. S tem se je storil prvi korak sistematične izvedbe pogozdovanja Krasa.

Po večstranskih poskušnjah, ki so se pričetkoma vršile na sosednjem primorskem in tržaškem Krasu, osobito pa po skušnjah na domačem Krasu od leta 1872. do 1874. ter vzpričo naprave gozdnih drevesnic in pogozdovanja od strani občin samih, je vlada uvidela, da boče najboljše, če za vzgojo sadik, potrebnih za pogozdovanje Krasa, ustanovi večjo gozdno drevesnico ter tudi pogozdovanje sploh prevzame v svojo oskrbo.

Pričetkoma je pogozdovanje Krasa iz različnih neizogibnih okoliščin jako počasi napredovalo, saj je bilo v dobi od leta 1876. do 1880. samo 70'58 ha opustošenega sveta na novo pogozdenega in 50 ha starejših nasadeb popravljenih. Za to pogozdovanje se je porabilo 696.610 komadov borovih in 136.500 sadik listnatega drevja. Stroški za to pogozdovanje pa so znašali 6949 gld. 64 kr. Povprečni stroški za tisoč sadik so znašali 8 gld. 34 kr.

V dobi od 1881. do 1885. leta je bilo pod vodstvom c. kr. višjega gozdnega svetnika Golla na novo pogozdenega 74'72 ha popolnoma opustošenega kraškega sveta, in popravljenih je bilo starejših nasadeb 228'29 ha. Za to pogozdovanje se je porabilo 2,289.000 borovih in 163.000 listnatih sadik (obstojećih in akacije, topola, hrasta, jesena, javorja, bukve, kostanja in bresta). — Skupni stroški so znašali v tej dobi 11.963 gld. 53 kr., torej za tisoč sadik 4 gld. 51 kr.

V dobi od leta 1886. do vstetega 1899. se je na novo pogozdilo 1261'56 ha opustošenega kraškega sveta ter se je popravilo starejših nasadeb 2.114'39 ha. Površina na novo pogozdenega kranjskega kraškega sveta znaša koncem leta 1899. 1406'86 ha ali 2.444'5 oralov. Popravljanje starih nasadeb pa se je moralo vršiti na skupni površini 2392'68 ha ali 4158 oralov, in to zaradi različnih poškodb, med katere je v prvi vrsti šteti ogrca. Ta črv je osobito na boljših tleh nasade deloma tako uničil, da je bilo treba drugo leto skoraj iznova saditi. Razen te poškodbe je bilo več nasadeb tudi uničenih po ognju in polomljenih po snegu in žledu. Posebno meseca grudna 1899. leta sta sneg in žled po starejših nasadbah okoli sv. Petra, Zagorja in Nemške Vasi povzročila tako škodo, da je komaj polovico drevja nepoškodovanega ostalo. Žalostno je gledati te nasadbe, ker vse leži križem, in sicer tako, da boče vodstvo primorano vsa polomljena debela izsekati ter prostor iznova zasaditi. — Dober dokaz je to, s kakšnimi težavami se vzgaja gozd na Krasu.

Za vse pogozdovanje Krasa se je porabilo do konca leta 1899. 26,360.053 komadov raznovrstnih sadik in 500 kg semena, ter se je za to delo potrošila skupna vsota 162.373 gld.

Opomniti pa moram, da je vlada sadike za pogozdovanje Krasa komisiji brezplačno prepustila ter

tudi prevažanje sadik iz Ljubljane na Kras po železnici vodstvo južne železnice oskrbelo brez povračila stroškov.

Da se pokrijejo zgoraj navedeni stroški, je država prispevala največjo podporo. Poleg tega tudi dežela daje letni prispevek 2000 gld. in južna železnica je dala podporo v skupnem znesku 8320 gld.

(Konec prihodnjič)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 51. Imam precej obširen mlad hrastov gozd, ki je pregest in katerega hočem razredčiti. Kteri čas bo najboljši za to, da poganjke iz korenin najprej zatrem in da štori kmalu strohne, ker obtežujejo grabljenje. (T. H. v Ž.)

Odgovor: V tem slučaju je najboljši čas za sekanje drevja mesec avgust, ker takrat štori nimajo več dovolj moči, da bi delali nove poganjke, in se zato posuše in pozneje zginejo, oziroma strohne.

Vprašanje 52. Kaj je vzrok, da se letos moje krave nočejo pojati? Ali je morda to vzrok, ker so vse težko storile? (J. P. v Ž.)

Odgovor: Da se krave nočejo pojati, more biti pač tudi to vzrok, ker so težko storile, vsled česar so na spolovilih oslabiljene. Vzrok pa more biti tudi splošno oslabiljenje vsled slabe, prazne krme, ki je rastla v neugodnih vremenskih razmerah, kakor so ravno lansko leto bile. V tem slučaju priporočamo pokladati močna krmila, kakor na pr. oljne tropine, ki delajo moč, ali kakor ljudstvo pravi „vročino“ in „iskrost“. Ako so pa spolovila vsled težke storitve pokvarjena, potem pa ni nobene pomoči.

Vprašanje 53. Kakšne prednosti ima beli astrakanec pred rdečim ali obratno? (J. B. v Š.)

Odgovor: O prednostih tega ali onega astrakanca je težko govoriti. Presodite sami na podlagi naslednjega popisa. — Beli astrakanec nosi srednje debele plodove, svetlorumene, na solodni strani pa nekoliko rožnate. Meso je belo, fino in prosečno ter finega, kiselkastega okusa. To jabolko je kot zgodnja namizna vrsta zelo priljubljeno, a za drugo porabo je manj vredno ter se mora še nezrelo porabiti. Zori konci julija in pričetkom avgusta ter ni trpežno. Drevo raste krepko in zelo na široko, rodi kmalu in močno ter je za visokodebelno vzgojo, da se pa tudi vzgajati kot pritlično drevje. Ta vrsta uspeva tudi po severnih krajih. — Rdeči astrakanec ima srednje velik plod, ki je svetlorumen, a kakor breskev prevlečen z rdečimi lisami ter je pikast. Meso je belo, blizu kože in pešek pa nekoliko rdečkasto, je trdo in kiselkastega, disečega okusa. Rdeči astrakanec zori ob tistem času kakor beli ter je enako dober za na mizo kakor za gospodarsko porabo. Drevo ostane precej majhno, raste pa hitro in kmalu rodi; vzgaja se kot visoko deblo in kot piramida. Ta vrsta je posebno priporočena za severne, mrzle lege.

Vprašanje 54. Imam vodnjak z lesenimi cevmi iz jelovine, ki so sedaj zgile. Svetujejo mi, naj naredim borove cevi, zato Vas vprašam, ktere so boljše? Drugi mi zopet svetujejo železne cevi. Ali so res boljše in počem so? (J. P. v K.)

Odgovor: Lesene cevi so najboljše iz takega lesa, ki ima v sebi veliko smole, ker ta jih naredi trpežnejše. Iz tega stališča se priporočajo cevi iz zelo smolnatga bora. Cene Vam ne moremo povedati, ker to ni kupčijsko blago, povedal Vam jo pa bo vsak domač tesar, ki ume take cevi vrtati. Vsekakor so pa najboljše železne cevi, ki so sicer dražje, a so skoraj neomejene trpežnosti. Cena železnim cevm je različna in zavisna od premera. Glede železnih vodnjakov se obrnite na tvrdko „Veroyšek & Schneider“ v Ljubljani.

Vprašanje 55. Kako se najuspešneje zatirajo bolhe po starih podih, zlasti v šolah? (J. Z. v H.)

Odgovor: Samica bolhe znese kakih 20 jajec, toda ne na človeka ali njega obleko, temveč na tla med poke in raze izbenega poda, v pljuvalnik in v smeti, sploh tja, kjerkoli je kaj nesnage; zato je tega mrčesa največ po hišah, kjer so slabi, stari in umazani podi. Pri nas je nadalje po mnogih hišah navada, da potresajo mokro žaganje po izbi, predno jo izmetejo. V tako, s smetmi pomešano žaganje, ki se nabira v razah med deskami poda, bolhe posebno radi zalagajo jajca. Iz povedanega posnamete, kako je bolhe zatirati. Bolhe se žive s posušenimi pljunki, zato je iz tega in tudi iz drugih vzrokov zabranjevati pljuvanje po tleh; pljuvati je v pljuvalnike, ki pa naj ne bodo napolnjeni z žaganjem, temveč s kako drugo rečjo, na pr. s peskom. Iz obleke, iz postelj, raz živali itd. se pa bolhe najbolje preganjajo z mrčesnim praškom.

Vprašanje 56. Naša podružnica je kupila za drevesnico neko zanemarjeno njivo, ki že dolgo ni bila pognojena in je prerastena z mahom. Letos priredimo del te njive za drevesnico; ker ni dobiti gnoja, ga hočemo nadomestiti z umetnimi gnojili. Ktero umetno gnojilo je za drevesnico in koliko naj ga kupimo? (S. M. v T.)

Odgovor: Če svet priredite za drevesnico, ga morate globoko prekopati in pri tem pride spodnja plast na vrh. V tej plasti je prav gotovo dovolj redilnih snovi za drevje in Vam jih ni treba nadomestovati z umetnim gnojem. Nedostajalo Vam bo kvečjemu dušika; no, tega bo za prvo leto skoraj gotovo vendar dovolj, zato Vam svetujemo na prekopen svet saditi drevje brez gnoja, prihodnjo zimo pa po snegu gnojiti z dobro gnojnico. Če bo pa slaba rast že letos kazala nedostajanje dušika, potem pa morete že letos vsak čas gnojiti z gnojnico. To gnojenje se pa mora izvršiti le ob deževnem vremenu z radredčeno in prestano, t. j. pokipelo gnojnico, drugače se rastline posmode. — Če pa hočete za drevesnico kaj več storiti, pa podkopljite na vsak ar kakih 6—8 kg Tomasove žindre in ravno toliko kalijeve soli; po gnojitvi čakajte močnega d-žja in potem šele sadite drevje. Sploh je pa bolj varno s kalijevo soljo gnojiti že jeseni. Če boste gnojili s kalijevo soljo, priporočamo Vam zemljo gnojiti tudi z apnenom moko, in sicer s 15—20 kg na ar. Kar se tiče porabe umetnih gnojil za ostali del drevesnice, ktereга nameravate obsaditi s krompirjem, opozarjamo na razpravo v lanskem Kmetovalcu „Gnoj in gnojenje“, ali pa na knjigo pod tem imenom, ktero je izdala naša družba.

Vprašanje 57. Pri nas so splošno pričeli nositi iz vinograda ves odrezani les, ker trdijo, da s tem zatiro plesnobo. Ali je to res? (A. J. v R.)

Odgovor: Da bi se s tem plesnoba zatrla, ni res, koristno je pa tako početje vendarle, kajti na lesu ostane vse polno gliviškega trosa grozdne plesnobe, in če les odstranite iz vinograda in ga požgete, s tem gotovo nekoliko zavirate razširjanje plesnobe. Če bi se to splošno delalo in če bi pospravljali iz vinograda tudi listje, bodite prepričani, da bi razne trtne bolezni delale veliko manj škode.

Vprašanje 58. Na kakšno strnišče naj sejem rusko laneno seme? (J. K. v P.)

Odgovor: Za ruski lan je umestna taka njiva, kakeršna za domači lan. Lan najbolje uspeva za deteljo ali kako drugo krmno rastlino. Sejejo ga tudi s krompirjem, če mu je bilo dobro gnojeno, za ržjo in pa na dobro spraseno njivo, ki je bila s travo zarastena.

Vprašanje 59. Imam dve leti staro vino, in sicer sta pomešana istrijanec in hrvat. Vino je bilo prvo leto čisto, drugo leto pa je postajalo motno in je sedaj izgubilo barvo. Vino je dobrega okusa, in preiskava je pokazala, da je vino

zdravo in naravno. Kaj naj storim, da se mi vino očisti? (J. Č. v H.)

Odgovor: Če je vino drugače dobro in zdravo, tedaj je očistite na navaden način z beljakom, ali še bolje z želatino. Če bi pa vino ne hotelo sprejeti čistila, je to dokaz, da mu nedostaja čreslovine, in dodati mu je je treba v obliki tanina, in sicer na 1 hl 10—15 gramov. Ker ste v bližini Ljubljane, izvolite priti enkrat v družbeno pisarno z vzorcem tega vina, da Vas o vsem podrobno poučimo.

Vprašanje 60. Ali je škodljivo jahati brejo kobilu, na pr. kadar se vodi na sprehod? Ali ima to lahko slabe posledice za žrebe in ali je res, kakor nekteri trdijo, da postane žrebe vsled ježe sedlasto? (F. P. v P.)

Odgovor: Jahanje breje kobile zadnje mesece gotovo ni koristno in je to odločno treba opustiti. Tako početje more celo povzročiti zvrženje. Da bi pa žrebe prišlo vsled ježe sedlasto na svet, pa ni res.

Vprašanje 61. Ali je resnica, da se pariyo domači zajci in morski prasički s podganami? (J. M. v Sp. Š.)

Odgovor: Ta trditev je bajka, ki se šestokrat čuje, a ni resnična. Vse te tri živali pač spadajo v vrsto glodavcev, pa so toliko različne, da je medsebojno plemenjenje izključeno. Resnica je le, da so podgane mladim zajcem in morskim prasičkom celo nevarne.

Vprašanje 62. Imam dve leti staro vino, ki je bilo doslej čisto in svetlordeče. Po zadnjem pretočenju je pa to vino postalo temne barve in manj čisto, in ako stoji nekaj časa v odprtem kozarec postane rjavo. Kaj je temu vzrok in kako se vino popravi? (L. S. v P.)

Odgovor: V to vino je prišlo na ta ali oni način železo, ktero se je v njem raztopilo. Železo se spoji z vinsko čreslovino in ta postane, kakar pride z zrakom v dotiko, trda, temna spojina, ki naredi vino motno in rjavo. Pretočite vino na tak način, da pride z zrakom zelo v dotiko in se imenovana spojina popolnoma obori. Ko bo vse vino tako sornelo, pa je na navaden način očistite in potem zopet v snažen in zdrav sod pretočite.

Vprašanje 63. V odgovoru na 32 vprašanje pišete: „Pred porabo sajaste slame za nasteljo Vas pa odločno svarimo“. Pri nas povsod rabijo sajasto slamo za nasteljo, zato prosim pojasnila, zakaj je taka slama škodljiva? (A. P. v G.)

Odgovor: Sajasta slama je zato škodljiva, ker žival vdihava saje, ki se vležejo potem v fine zračne cevi pluć, iz katerih jih žival s kašljanjem in z izmečki ne more odstraniti. Te fine zračne cevi, ktere imenujemo bronhije, se vnemajo in žival dobi kroničen bronhijalni nadoh, iz ktereга se včasih še kaj hujšega izcedi.

Vprašanje 64. Mojega psa je napadel lišaj, najprej pod gobcem, in od tod se je razširil po nogah. Kofer je lišaj, je psu odpadla dlaka. Mazal sem ga s tobakovo vodo in s trpentinom, a brezuspešno. Kako naj psa zdravim? (L. P. v R.)

Odgovor: Vi ste bolezen svojega psa premalo natančno popisali, zato ne vemo, ali ima pes lišaj ali pa morda grinte. Lišaj povzroči gliva, ki pokončuje dlako in gorenjo plast kože. Lišaj se zdravi z vsakdanjim zmivanjem kože z zelenim milom in mlačno vodo. Napadena mesta se pa mžejo s tekočino, obštoječo iz 5 gr salicilne kisline in 100 gr špirta. Ležišče psa je osnažiti, slamo sežgati in odejo ter ovrtnik izkuhati v sodovi vodi. — Grinte pri psu povzroči srbec, ki je majhna živalca zajedalka, ki se imenuje „sarcoptes scabiei communis“, ali pa pršica „acarus folliculorum“, ki živi v dlačnih mešičkih.

Gospodarske novice.

* **Gg. sotrudnike** našega lista prosimo, naj potrpe, če njih spisov ne moremo takej objaviti, ker smo s prostorom zelo na tesnem. V kratkem pride vse na vrsto. Današnji številki smo dali prilogo, kar prizadene družbi občutnih stroškov, zato tega ne moremo pogostokrat storiti, kajti družba nima ne za list in ne za družbeno upravo nikake državne podpore, katero bi mogli razsipati.

* **Plemene biko** pingavske (cikaste) pasme bo družba oddajala pričetkom prihodnjega meseca. Živinorejce opozarjamo na dotični razglas med uradnimi vestmi te številke.

* **Semenskega ovsa** ima družba le še malo v zalogi, zato ga dobe le še oni, ki ga kmalu naroče. Dupavski oves je pa že popolnoma pošel.

* **Sadnega drevja** je družba imela letos 17.000 komadov, a naročil je došlo za nad 20.000 komadov. Naročila na sadno drevje se torej ne sprejemajo več.

* **Semenske ajde**, in sicer izvirne francoske, katero je naša družba v deželo vpeljala in ki se tako izborna sponaša, je družba letos zopet naročila. Opozarjamo vse tiste, ki bodo želeli to ajdo, da se pravočasno zglase, kajti ko zaloga poide, ni mogoče več druge naročiti, ker ajda pride čez Marzej preko morja v Trst. V Marzeju pa ni vedno prilike, blago po ladji poslati v Trst, zato preteče včasih več mesecev, predno pride blago po morju iz Francoskega v Trst. Po železnici pošiljati se pa ne izplača, ker je voznina previsoka.

* **Tomasove žindre** je dobila družba ta mesec nekaj vagonov, a je že vsa pošla. Druga pošiljatev je že na potu.

* **C. kr. zaloga soli** se je otvorila na državnem kolidvoru v Ljubljani in jo more tamkaj vsak dobiti v vrečah ali brez vreč. Naročiti se je mora najmanj 50 kg. Dobiti je kuhinjsko in živinsko sol.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 8. marcija 1900.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili odborniki gg.: grof Barbo, baron Lazarini, Lenarčič, baron Lichtenberg, dr. Romih, Rohrman, dr. pl. Wurzbach in Žirovnik.

Gospod odbornik Lenarčič je poročal o razmerju med tostransko državno polovico in Ogorsko glede prometa z živino. Odbor je sprejel od poročevalca nasvetovano in utemeljene resolucijo, ki slove:

Družba ukreni delovati na to,

1.) da se zabrani, da se ne zatrosi prasičja kuga na Kranjsko, in sicer tem potom, da se potegne.

a) da se državna meja zopet popolnoma zapre proti uvozu prasičev iz dežel ogorske krone;

b) ali da vsaj prepove uvoz prasičev za trgovino, rejo in pitanje.

2.) Če se pod točko 1. navedeno ne more doseči, naj se deluje na to, da se razveljavi cesarski ukaz z dne 2. maja 1899. l. drž. zak. št. 81., ali pa da se dovoli tudi odškodnina za bolne prasiče, in naj se odslej z uvoženimi prasiči postopa tako kakor z domačimi.

3.) Delovati je na to, da se v slučaju kuge v deželi ne prepove izvoz iz vse dežele, temveč le iz okužene občine ali kraja.

Z ozirom na razmerje, ki vlada med družbo in kmetijsko-kemijskim preskušališčem, katero je ustanovila družba, je odbor na podstavi odloka c. kr. kmetijskega ministerstva z dne 16. januarja t. l., št. 18074., sklenil pritrditi nasvetu, da se ta dosedaj

družbeni zavod podredi kuratoriju, obstoječemu iz zastopnikov onih faktorjev, ki prispevajo k vzdrževanju preskušališča. Odbor je sklenil to naznaniti c. kr. kmetijskemu ministerstvu, kakor tudi dejstvo, da dosedanje delovanje preskušališča ne odgovarja nalogi, katero ima vršiti »kmetijsko« preskušališče. Glavni odbor je sklenil naznaniti, da obdrži preskušališče najdalje še tri mesece in da se uslužbencem službe takoj odpovedo, s čemer se družba ogne ne ljubim pravnim posledicam.

Glavni odbor je sklenil s peticijo obrniti se na državni zbor, naj se ne dovolijo na rumunski meji ustanoviti klavnice, ki bi Avstrijo uvažale meso, slanino in mast.

Vsled poziva deželnega odbora je odbor sklenil staviti predloge, kako urediti, da bi se sirarji na Kranjskem izvežbali v domačih sirarskih tečajih, in sicer naslanjaje se na sirarske družbe v Bohinju.

Družbenim udom po podružnicah v krajih, koder je to zimo naredil žled veliko škodo, je odbor sklenil letos dati po 10 brezplačnih dreves. To drevje pa dobe le udje, ki so plačali udnino do današnjega dne (8. marcija).

Glavni odbor je sklenil sprejeti agrarski program osrednjega odbora za varstvo kmetijskih in gozdarskih interesov pri sklepanju trgovskih pogodb z drugimi državami; tega se bo družba držala pri svojem delovanju. Program slove:

1.) Trgovska politika, primerna varstvu domačega kmetijstva in gozdarstva. Določitev najvišjega in najnižjega carinskega tarifa, pod katerega ni iti v nobenem slučaju. Nobenih splošnih največjih olajšav. Najvišja carina na uvoz prekomorskih sirovin.

2.) Brezpogojno zaprtje naših mej za vsakteri uvoz živine iz Rusije in iz balkanskih držav, in sicer iz živinozdravstvenih razlogov.

3.) Preosnova žitne borze po načelih, kakeršna zastopajo vsa kmetijska društva in mlinarske zveze v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru. Prepoved trgovine na blankotermine.

4.) Politika glede prevoznih tarifov, primerna koristi domačega pridelovanja, izvzemši vse olajšave za uvoz in prevoz kmetijskih in gozdarskih pridelkov. Olajševalni tarifi za domače blago za izvoz.

5.) Stalna pogodba z Ogorsko, in sicer tako, da se tostranske koristi popolnoma varujejo potom parlamentarnega zakonodavstva, ali da se od Ogorske v narodnogospodarskem oziru popolnoma ločimo. Ne le obljubljeno, ampak res pošteno razvaljavanje mlinarskega obrata.

6.) Pridruženje delovanju Amerike, Nemčije, Francoske in Belgije proti zlati veljavi na korist mednarodni dvojni veljavi.

Tajništvo je poročalo o kupnih pogodbah za Tomasovo žindro, bakreno galico, žveplo, oljne tropine in gumijeve vezi.

Za nove ude so bili sprejeti gg.:

Piciga Matej, posestnik v Dekanih; Andri Simon, posestnik v Vrbi; Sinur Josip, posestnik na Derečem Vrhu; Schneider Francišek, nadučitelj v Cezanjecih; Kunc Ivan, posestnik v Jeličnem Vrhu; Goričan Francišek, dežel. vinarski uradnik v Ptuj; Črne Amalija, veleposestnica v Tomaju; Ferjan Gabrijel, posestnik in gostilničar v Ribnem; Rožič Simon, posestnik v Ribnem; Tolazzi Andrej, posestnik v Gradu; Švagelj Josip, posestnik v Ložah; Jamnik Francišek, posestnik v Ložah; Jež Francišek, posestnik v Ložah; Rehar Josip, posestnik v Ložah; Gerzej Josip, posestnik v Ložah; Janežič Francišek, posestnik v Ložah; Renar Ljudevit, posestnik v Ravnah; Janesch Ivan, tvorničar v Ljubljani; Šijanec Francišek, nadučitelj pri Sv. Antonu v Slovenskih Gorah; Bizjak Josip, posestnik na Erzeltu; Dečman Anton, posestnik v Povodju; Vehovec Jakob, posestnik na Skaručni; Stare Primož, posestnik na Skaručni; Zor Matevž, posestnik na Skaručni; Čebašek Martin, posestnik v Polju; Debevec Josip, posestnik v Polju; Debevec Ivan, posestnik v Polju; Kristan Matevž, posestnik na Selu; Sršen Francišek, posestnik na Golem; Dolenc Peter, posestnik na Utiku; Podgoršek Andrej, posestnik na Vojskem; Podgoršek Ivan, posest. na Vojskem; Kosce Luka, posest. na Vojskem; Ramann Hans

Edvard, dipl. kemik, posestnik grajščine v Istri in vodja tvornice v Reki; Pogačnik Ivan, posestnik v Knapi; Rozman Ivan, posestnik na Brezjah; Koželj Anton, posestnik v Gradu; Domicelj Makso, trgovec na Rakeku; Brenc Francišek, posestnik in ključavničarski mojster v Vodmatu; Vinorejsko društvo na Bizeljskim; Domicelj Alojzij ml., posestnik v Zagorju; Vadjal Florijan, posestnik v Zagorju; Čopič Matija, posestnik v Zagorju; Kljun Matija, posestnik v Zagorju; Marinčič Andrej, posestnik v Zagorju; Šuštaršič Anton, posestnik v Zagorju; Fatur Francišek, posestnik v Zagorju; Marinčič Anton, posestnik v Zagorju; Kastelic Tomaž, posestnik v Zagorju; Primc Josip, posestnik v Zagorju; Bilc Ivan, posestnik v Zagorju; Fatur Francišek, posestnik v Zagorju; Kastelic Ivan, posestnik v Zagorju; Moral Anton, posestnik v Zagorju; Bukovič Ivan, posestnik v Parjah; Žele Anton, posestnik v Parjah; Sedmak Jernej, posestnik v Koritnicah; Schollmayer Ethin Henrik, nadlogar v Mašunu; Urbančič Alojzij, posestnik na Baču; Primar Francišek, posestnik v Spod. Zadobrovi; Marijana pl. Hollegga, soproga c. in k. polkovnika v pok. v Ljubljani; Gnezda Josipina, hotelirka v Ljubljani; Zupančič Ivan, posestnik v Ljubljani; Vidrih Francišek, posestnik v Branici; Franzel Henrik, posestnik v Dolskem; Trpin Francišek, posestnik v Zdenski Vasi; Papež Josip, posestnik v Tolčanah; Lavtižar Ivan, posestnik v Gojzdu; Aver Josip, posestnik in mlinar v Kubedu.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov belanske (cikaste) pasme, kupljenih z državno podporo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca aprila s podporo, ktero je dovolilo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov belanske (cikaste) pasme.

Te bika bode odbor oddajal na podlagi došlih prošelj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je vložiti do

1. dne meseca aprila t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bode določena, in sicer tistega bika, katerega določi odbor;

2.) da pošlje na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen, 10 gld., kateri zapadejo, če potem ne sprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ktere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunši pod točko 2. omenjenih 10 gld., in

4.) da podpiše zavezno pismo, s katerim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz kterejakoli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejec, ki bo imel prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobode 20 gld. in za vsak nadaljnji mesec po 5 gld. nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne marta 1900.

Kr. dež. vl. št. 1850, ex 1900.

Razglas

C. kr. kmetijsko ministerstvo je na c. kr. kmetijsko-kemijskem preskušališču na Dunaju II., Trunnerstrasse 3, ustanovilo poseben oddelček za rastlinsko varstvo, čigar naloga je, poljedelcem brezplačno dajati pojasnila o rastlinskih boleznih (kakor so rja, strupena rosa ali smod, gniloba itd.) in o rastlinskih kvar-

ljivcih (kakor so kobilice, rilčkarji, ušice itd.) ter jim povedati tudi sredstva, primerna v zator teh kvarljivcev.

Jako je želeli, da bi se poljedelci kar najizdatneje posluževali te naprave.

Kadar poljedelci na svojih vrtih in v svojih gozdih ali na svojih travnikih opazijo kako nenavadno prikazen, ki da sklepati na to, da so rastline obbolele, naj nemudoma pošljejo take obbolele rastline, ali kadar je bolezen očitno povzročila kakšna žival, poškodovane rastline in kvaro povzročujoče živali na c. kr. kmetijsko-kemijsko preskušališče (oddelek za rastlinsko varstvo) na Dunaju II., Trunnerstrasse 3, in naj v nekoliko vrsticah naznanijo svoj naslov in svoje želje.

Opozarja se na to, da vpošiljatelju razen poštnine, ki jo plača, ne nastanejo nikakršni stroški in da je bil oddelek ustanovljen s tem namenom, da bi poljedelce v zatiranju kvarljivcev, ki preté njih pridelkom, podpiral s svetom in poukom.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Št. 3740.

Razglas

Na podstavi člena V. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kralj. vine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnega zapornega ozemlja nemške države, po katerem je razširjena pljučna kuga. in sicer:

1.) iz vladnega okraja Devin v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnega glavarstva Cvikava v kraljestvu Saksonskem in

3.) iz okrožja Bernburg v vojvodini Anhaltski.

Ta prepoved stopi na mesto one vsled razpisa ministerstva za notranje stvari z dne 10. februarja 1900, št. 5085., oziroma s tuuradnim razglasom z dne 14. februarja 1900, št. 2791., izdane prepovedi.

To se razglašja na podstavi razpisa, c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 27. februarja t. l., št. 7065., s tem pristavkom, da se bodo prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznovali po državnem zakonu z dne 24. maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 1. marta 1900.

Št. 3748.

Razglas

Z ozirom na sedanje stanje živinskih kug na Kranjskem je c. kr. namestništvo na Dunaju z razglasom z dne 27. februarja 1900 l., št. 20.049., razveljavilo svoj razglas z dne 4. januarja 1900, št. 117.043/99., spet dovolilo uvažati prasiče za pleme, za rejo in za zakol iz Kranjske na Spodnje Avstrijsko ter ukazalo, da je glede uvažanja prasičev in glede veterinarnepolicijskega ravnanja s to živino na Spodnjem Avstrijskem zmiselno uporabljati določila razglašja c. kr. namestništva na Dunaju z dne 18. decembra 1899. l., št. 113.044., o tržnem prometu s prasiči.

Ta ukazala se ne dotikajo železničnega prevoznega prometa s prasiči iz Kranjske skozi Spodnje Avstrijsko.

Razen tega so živinski transporti, ki proti predpisom dospajo na Spodnje Avstrijsko, podvrženi uradnemu obravnavanju po dotičnih določilih zakona o živinskih kugah iz leta 1880, drž. zak. št. 35. in 36.

To se daje na občno znanje ter se ob enem razveljavlja tuuradni razglas z dne 12. januarja 1900. l., št. 339.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 3. marta 1900.

Št. 4255,

Razglas.

Na podstavi zadnjega uradnega izkaza o živinskih kugah deželne vlade v Sarajevu glede razširjenih nalezljivih živinskih boleznij v okupacijskem ozemlju, deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z dné 8. marcija 1900, št. 8285., prepoveduje

1.) zaradi svinjke kuge uvažati prasiče na Kranjsko iz okrajev Bréka in Derwent;

2.) zaradi kužnih ovčjih kozá uvažati ovce iz okrajev Bihač, Cazin, Krupa, Bos. Novi, Petrovac in Savski most.

Te nove odredbe, ki stopijo v veljavnost

s 14. marcijem 1900

namesto onih z dné 11. januvarija t. l., št. 575., ki se s tem razveljavljajo, se razglašajo s pristavkom, da se prestopki zoper omenjene okraje razglašene uvozne prepovedi za prasiče kaznujejo po državnem zakonu z dné 24. maja 1882 l., št. 51, in transporti, med katerimi bi se našla tudi samo ena za navedeno kugo obolela žival, zavrnejo na oddajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dné 12. marcija 1900.

Listnicio uredništva.

F. H. v Ž. Za čim bolehajo Vaša teleta na popku? Če ne vemo tega, Vam tudi ne moremo svetovati.

F. B. v H. Oseba, ki je bila kaznovana zaradi tatvine, izgubi za vedno volilno pravico pri občinskih volitvah. Za občinsko premoženje, od katerega se plačuje zemljarina, voli župan, oziroma načelnik gospodarskega odseka.

F. K. v J. Za take vodne naprave, kakor jezove itd., morate dobiti privoljenje od okrajnega glavarstva.

I. B. v S. Na Vaše vprašanje, ktero imenovanih vrst jabolk da boljši mošt, Vam bo vedelo dati najboljši odgovor kmetijsko-kemijsko preskušališče, ki se je s tem jako obširno pečalo. Če ima dotična hruška nemško ime, nam ni znano, a to vemo, da je le moštnica in ne namizna hruška.

L. D. L. v M. Če je kdo od sodišča spoznan za polnoletnega, potem dobi s tem vse pravice, ki so združene s polnoletnostjo, dobi torej tudi volilno pravico.

A. J. v K. V takem slučaju ne opravite s tožbo nič. — Kmetijskih šol za gluhoneme ni, pač pa v šolah za gluhoneme sploh izobrazujejo otroke tudi v praktičnem kmetijstvu in vrtnarstvu. Sadne peske dobite v vsaki trgovini s semenom. — Kože domačih zajcev se že dajo razpečati, a so zelo cene; kam, nam ni znano.

M. D. na R. Soseđa nikakor ne morete prisiliti, da Vam odstopi svet za stavbo.

A. K. v P. Kako gnojiti vinograd z umetnim gnojem, najdete podrobno popisano v knjigi »Novo vinogradništvo«, ktero je spisal Fr. Gombač in ki se dobiva pri naši družbi. Dobra travna semena dobite pri P. Lassniku v Ljubljani.

Ž. v B. V tej zadevi se obrnite do svojih poslancev; edino ti morejo kaj doseči.

J. R. na H. Na Vaše vprašanje se ne da kratko odgovoriti. Berite knjigo »Gnoj in gnojenje«, ktero dobite pri družbi za 40 h s poštnino vred.

J. R. v B. Ktera redilna stupa je več vredna, se ne more reči, če ni znana njena sestava.

J. B. v V. Škodo, ktero Vam je naredil zajec na sadnem drevju, morate priglasiti pri okrajnem glavarstvu.

Cene

gospodarskim potrebščinam, ktere priskrbuje c. kr. kmetijska družba svojim udom.

		gld.	kr.	K	h
I. Semena.					
1	Seme štajerske detelje, domače, jamčeno brez predenice 1 kg	—	70	1	40
2	Seme lucerne (nemške detelje), francosko, jamčeno brez predenice » »	—	60	1	20
3	Laneno seme, pravo rusko iz Rige » »	—	15	—	30
4	Semenski krompir (z vrečami vred) 100 kg	3	50	7	—
5	Žitna semena:				
6	oves krkonoski » »	8	—	16	—
7	zimski réz triumfovka » »				
	siva ajda, prava francoska » »				
II. Drevje.					
8	Visokodebelno in pritrlično drevje, jablane, hruške, češplje, breskve, marelice (gl. razgl. o oddaji drevja) 1 kos	—	—	—	—
III. Močna krmila.					
9	Zmlete lanene tropine 100 kg	8	75	17	50
10	Zmlete kokosove tropine po » »	8	—	16	—
11	Zmlete sezamove tropine v vrečah po 50 kg » »	8	20	16	40
12	Zmlete podzemeljske oreha tropine » »	9	20	18	40
IV. Umetna gnojila.					
13	Tomasova žlindra, 18% 100 kg	3	50	7	—
14	Kostna moka, brez kletna po » »	4	70	9	40
15	Kostni superfosfat » »	4	70	9	40
16	Kajnit » »	2	10	5	—
17	40% na kalijeva sol v vrečah po 50 kg » »	6	30	12	60
18	Zmleta rogovina » »	9	—	18	—
19	Vsa druga umetna gnojila po tržni ceni	—	—	—	—
V. Potrebščine za vinstvo.					
20	Bakrena galica (v poljubni množini) 100 kg	31	50	63	—
21	Zveplo, zmleto, 70—72% finosti, (v vrečah po 50 kg) » »	7	—	14	—
22	Gumijeve vezi 1 »	9	—	18	—
23	Trtne škropilnice 1 kos	9	—	18	—
24	Mehovi za zveplanje » »	10	—	20	—
VI. Orodja, stroji in druge priprave.					
25	Požiralnikove cevi 1 kos	5	—	10	—
26	Kose (poleg svoječasne posebne objave) » »	40—50	—	80—100	—
27	Kmetijski stroji po izvirnih cenah z 20—28% popusta.				
28	Mlekarski stroji in mlekarske potrebščine po izvirnih cenah z 10—20% popusta.				

Opomnja: Cene smo navedli za sedaj v stari in v kronski veljavi. Vse navedene cene veljajo do preklica. Cene semenom objavimo, kadar pride čas oddaje. Naročila se sprejemajo le na tu navedene potrebščine, in je naročilom pridejati nekaj are. Če ni drugače dogovorjeno, je prejeto blago precej plačati. Ob vsaki naročitvi nujno prosimo naznaniti zadnjo pošto in železniško postajo. V kolikor ni drugače določeno, priskrbuje družba gori navedene potrebščine le svojim udom. V slučaju prepira se naročnik podvrže sodišču v Ljubljani.



KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marcija 1900. Leto XVII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. marcija 1900. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 135.— h do K 150.— h; nemška detelja (lucerna) K 110.— h do K 120.— h; gorenjska repa K 70.— 75 h; laneno seme, domače ozimno K 31.— h; konopno seme K 36.— h do K 36.50 h; kuminovo seme K 64.— h do K 66.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 18.60 h; rudeči Hrvat K 17.— h; prepeličar (koks) K 20.— h. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene K 30.— h do K 34.— h. brez dima sušene K 34.— h. do K 40.— h.

Orehi domači: K 34.— h do K 36.— h.
Ječice nove: K 7.— h do K 9.— h za 100 klgr.
Med čist: po K 90.— h do K 94.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 84.— h do K 88.— h.
" težke od 30 do 45 kg " " 76.— " " 80.— "
" lahke " " " 80.— " " 82.— "
(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klgr.)

Telečje kože: K 1.14 za kg.
Kozličjeve kože po K 1.70 h do K 1.80 h.
Svinjske kože: Čiste, brez napak 64 h za kg.

Druge vrste 34 do 52 " "
Kože lisic po K 11.25 do 12.25
" kun " 30.— " 36.—
" dihurjev " 7.— " 8.—
" vidr " 24.— " 26.—

Kože zajcev po K 36.— do 42.— za 100 komadov.
Pepelika (potoš) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 10. marcija 1900. Pšenica K 8.30 h, rž K 7.20 h, ječmen K 6.80 h, oves K 6.20 h, ajda K 8.50 h, proso K 8.50 h, tursica nova K 6.— h, seno K 2.15 h, slama K 2.—. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 13. marcija 1900. Pšenica spoml. K 7.70 h, rž spoml. K 6.69 h, oves spoml. K 5.28 h, tursica K 5.43 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Za pomladansko setev!

Prevzel sem za nekatere kmetijske podružnice našega okraja zalogo semen in si usojam častite kmetovalce opozarjati, da imam v zalogi pristno seme **Orjaške pese:** »Eckendorfer«, »Oberndorfer« in »Mamut«; seme **domače (rudeče) in nemške (lucernske) detelje, semenski oves:** »bavarski gorski« in »duparski« (Duppauer) in razna druga poljedelska, vrtna in cvetlična semena.

Za pristnost in kaljivost semen garantujem. Ceniki so na razpolago. Pismena naročila se točno izvršujejo.

Anton Ditrich,

(35—1)

trгоvec v Postojni.

Strokovno vrejena trgovina semen

Alojzija Korsika,

umetnega in trgovskega vrtnarja v Ljubljani,

Šelenburgove ulice šte. 5.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih, travnih, zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor svojo bogato zalogo čiste, predenice proste detelje in družih krmskih semen. Nadalje izdelovanje svežih in suhih vencev in šopkov za vsakotere slavnosti, sploh vse v vrtnarsko stroko spadajoče dela. (17—4)

Ceniki na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škočjo št. 4. (14-4)

Za travnike

priporoča odpadke deteljnih semen od 6 do 12 kron 100 kg.

Moises & Neuwirth v Ljubljani,

(28-2) Dunajska cesta.

Franc Bremc,

ključarski mojster v Ljubljani,

Cegnarjeve ulice št. 12 (Vodmat)

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih

ključarskih, stavbenih in umetnih del

nadalje za izvršitev in napeljevanje vsakovrstnih mrež za ograje pri vrtilih, potem mreže za modroce itd., itd., po najnižjih cenah. (34-1)

Prodaja gozdnih sadik!

Za bližajočo se spomladno pogozdovanje, odda se, z že vračunjenim zavijanjem, več stotisoč komadov močnih in dobro okoreninjenih dvetletnih sadik črnega bora po 3 K in triletnih smrekovih sadik po 4 K tisoč komadov.

Naročila sprejemajo se pri podpisnem c. kr. deželno gozdno nadzorstvo, dokler je kaj zaloge, proti istočasni upošiljavi denarnega zneska. (33-1)

C. kr. deželno gozdno nadzorstvo
za Kranjsko v Ljubljani.

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Novem mestu se bode oddalo letos spomladi sledeče sadike:

400.000 . . . 3letnih krepkih smrek;

60.000 presajenih 5 „ „

30.000 . . . 2 „ „ črnih borovcev;

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3letne smreke po 3 krone, presajene smreke po 4 krone in črni borovci po 2 krone 40 viharjev za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 25. marca 1900 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,
dne 8. februarija 1900. (20-3)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!



Trijerji (čistilni stroji za žito) u natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamareznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(2-3)

 Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. 